

(Resmi Gazete ile yayımı : 19 Nisan 1968, Sayı : 12879)

**ÖLÇÜLER VE AYAR İŞLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN
ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ
(Ç.Y.)**

Yönetmeliğin amacı :

Madde 1 - Uzunluk, ağırlık, hacim ölçü aletleri, areometreler, hububat muayene aletleri, su , akaryakıt, elektrik ve havagazı sayaçları, taksimetreler, demiryolu yük ve sarnıçlı vagonları, işçi gündeliklerini tespit için kullanılan nakil vasıtaları ve Ölçüler Kanununun 2/d maddesi uyarınca Kanun kapsamına alınacak her çeşit ölçülerin, Ölçüler ve Ayar Kuruluşları ile ilgili mevzuat hükümleri gereğince muayene ve kontrolleri idari yönden bu Yönetmelik hükümleri dairesinde yapılır.

Ölçüler ve Ayar Kuruluşlarının görevleri :

Madde 2 - Ölçüler ve Ayar Kuruluşlarının görevleri aşağıda gösterilmiştir.

I- İlk muayeneler :

A) Bölge merkezinde yapılan muayeneler :

- a) Daire laboratuvarlarında yapılan muayeneler
- b) Daire dışındaki iş yerlerinde yapılan muayeneler

B) Bölge merkezi dışında yapılan muayeneler

II- Yıllık muayeneler

A) Bölge merkezinde yapılan muayeneler

B) Bölge merkezi dışında yapılan muayeneler.

III- Ansızın muayeneler :

A) Bölge merkezinde yapılan muayeneler

B) Bölge merkezi dışında yapılan muayeneler

IV Ölçü imalathanelerinin kontrolü :

V- Belediye Ölçüler ve Ayar Memurlarının denetlenmesi :

A) Bölge merkezinde yapılan denetlemeler.

B) Bölge merkezi dışında yapılan denetlemeler.

VI- Genel Teftiş ve denetlemeler.

VII- Kullanma ve yoklama ölçü, tartı aletleri örneklerinin kontrolü :

A) Bölge merkezindeki örneklerin kontrolü.

B) Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarındaki örneklerin kontrolü.

VIII- Muayene kayıt defterlerine göre aylık istatistiklerin düzenlenmesi

IX - Memurların çalışmalarının düzenlenmesi ve verimlerinin tespiti

X- Ölçüler ve Ayar Kuruluşları memurları ile Belediye Ölçüler ve ayar memurlarının yetiştirilmesi ve görevlerinde bilgilerinin artırılması için mesleki eğitim kursları açılması (kurs öğretmenlerine günde en çok 5 saat ders görevi verilir.

XI- Ölçüler mevzuatının bütün bölgelerde aynı düzen içinde uygulanmasının sağlanması.

XII- Bölge Ölçüler ve Ayar Kuruluşlarının Grup Merkezinin Belediye Ölçüler ve Ayar memurluklarıyla mevzuatın uygulanması yönünden devamlı bağlantı kurarak bunların her bakımdan aydınlatılması ve bilgili kılınmaları, gruptaki aksaklıkların ve şikayetlerin sebeplerinin incelenerek gerekli tedbirlerin alınması ve bunlarla ilgili talimatın verilmesi

XIII- Belediye Zabıta memurlarının ansızın muayene işlerinde yardımcı olabilecek kadar ölçü işlerinde bilgi sahibi olmalarının sağlanması

XIV - Büro işleri.

XV. Yıllık raporların hazırlanması.

Muayenelerin denetlenmesi :

Madde 3 - Muayenelerin kontrolörler ve teknik memurlar tarafından yapılır. Yapılan muayeneler, laboratuvar çalışmalarında yetkili kılınan laboratuvar şefleri ve daire yöneticileri tarafından denetlenir. Bu denetleme, görevliler tarafından muayene olunarak damgalanmak veya reddedilmek üzere ayrılmış olan ölçülerin her bir bölümünden bir miktar alınıp tekrar muayene edilmek suretiyle yapılır.

Daire laboratuvarında yapılacak muayeneler :

Madde 4- Daireye getirilen ölçülerin ilk muayeneleri mümkün olan çabuklukla ve başvurma tarihleriyle bu başvurmalara verilen giriş kayıt numaraları göz önünde tutularak sıra ile yapılır.

Muayenelerin, Kanun, Tüzük, Yönetmelik ve Genelgelerle belirtilmiş bulunan esaslar içinde yapılması gereklidir. Henüz muayene yönetmelikleri çıkarılmayan ölçülerin muayene işleri Tüzük ile konulmuş olan hükümlere ve Bakanlıkça bu konuda verilen talimata uygun olarak görülür. Muayenelerin yürütülmesinde ilgili memurlar kadar daire yöneticileri de sorumludurlar.

Daire dışında yapılacak muayenelerin yürütülmesi ve denetlenmesi:

Madde 5 - Gümrüklere, ayar istasyonlarına ve ölçü imalathanelerine muayene için gönderilen görevliler de muntazaman denetlenir ve çalışma zamanında görevlerini yapıp yapmadıkları araştırılır.

Görevlilere muayeneye gitmeden önce yapacakları işler hakkında gereken direktif verilir. Gerek daire laboratuvarında , gerekse daire dışında mevzuat hükümlerine uygun olarak muayene yapılması hususunda tedbir alınır.

Muayene için daire dışına gönderilen görevli kimse sabahleyin çalışma saatinin başlangıcında daireden damgayı ve kullanma örnekleriyle gerekli malzemeyi alarak işine gider ve akşam üstü de gereken bütün işlerini yapmak üzere çalışma saatinin bitmesinden en az yarım saat önce dairede bulunur. Bir çalışma gününü doldurmayan işlerde görevli işini kısa bir zamanda bitirerek daireye dönmek zorundadır.

Bölge merkezi dışındaki muayenelerin süresi :

Madde 6 - Bölge merkezi dışında yapılacak muayenelerde, muayenesi istenilen ölçülerin nitelikleri ve miktarları göz önüne alınarak önceden bu işle görevlendirilen memurların taşrada ne kadar gün kalacağı ortalama olarak hesaplanır. Olağanüstü zorlayıcı bir sebep olmadıkça hesaplanmış olan günden fazla gittikleri yerlerde kalınmasının önüne geçilir.

Bölge merkezi içindeki iş yerlerinde bulunan ölçülerin yıllık muayeneleri :

Madde 7 - Bölge merkezinde yapılacak yıllık muayeneler için Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluğundan alınan listeler ve bunun dışında ilgililer tarafından yapılan başvurular sıraya konularak bir yıllık muayene programı yapılır ve muayenelerin zorunlu sebepler olmadıkça bu programda belirtilmiş bulunan günlerde yapılması sağlanır.

Bölge merkezi dışındaki yıllık muayeneler :

Madde 8 - Bölge merkezi dışında olup yıllık muayenelerinin yapılması gereken ölçülerin muayeneleri genellikle yıllık denetlemeler sırasında yapılır. Eğer genel denetleme işi gecikecek veya muayenelerin hemen ifası biraz zorunluluk taşıyorsa bir program düzenlenerek bu program gereğince yıllık muayenelerin öncelikle yapılması sağlanır.

Bölge merkezi dışında olup genel denetlemeden faydalanılarak gidilemeyen yerlerdeki bir kısım ölçülerin muayeneleri ilgili buldukları yerlerin Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarına yaptırılabilir.

Ansızın muayeneler :

Madde 9 - Ölçüler Kanununun 17 ve Tüzüğü'nün 23 'üncü maddesi gereğince yapılması gereken ansızın muayeneler aşağıda belirtilen esaslar kapsamında bölge merkezi içinde ve dışında olmak üzere yapılır.

a- Bölge merkezinde yapılacak ansızın muayeneler, Ölçüler Tüzüğü'nün 23. maddesi uyarınca Belediye Ölçüler ve Ayar Memurları ile birlikte ölçüler mevzuatında ve genel hükümlerde belirtilmiş bulunan esaslar içinde senede en az üç defa yapılır.

Bu ansızın muayenelerin Belediye Ölçüler ve ayar Memurları bulundurulmaksızın da yapılması mümkündür.

b- Bölge merkezi dışındaki ansızın muayenelerin yukarıda (a) fıkrası da belirtilmiş bulunan esaslar içinde Belediye Ölçüler ve Ayar Memurları tarafından yaptırılması sağlanır.

Ölçü yapan ve tamir eden kuruluş ve kişilere ait iş yerlerinin kontrolü :

Madde 10 - Ölçüleri yapan veya tamir yapan kuruluş ve kişilere ait iş yerlerinin Ölçüler Tüzüğü hükümleri içinde iş yapıp yapmadıkları kontrol edilir. Gerektiği takdirde bu gibi işyeri sahiplerine ölçü yapımının geliştirilmesi için teknik bilgi verilmek suretiyle bunların bilgi ve görgülerinin artırılması için topluca görüşmeler yapılır

Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarının Teftiş ve Denetlenmesi

Madde 11 - Bölge merkezindeki Belediye Ölçüler ve ayar memurluklarının Ölçüler mevzuatı içinde görev yapmaları sağlanır ve işleri sık sık teftiş edilir ve denetlenir.

Bölge merkezi dışındaki Belediye Ölçüler ve Ayar Memurları da yılda en az bir defa teftiş edilir ve denetlenir.

Genel Teftiş Ve Denetleme

Madde 12 - Genel teftiş ve denetlemeler için her yıl bölge ölçüler ve ayar kuruluşları tarafından bir program düzenlenerek onaylanmak üzere Bakanlığa gönderilir. Genel teftiş ve denetlemeler onaylanan programlara göre yapılır. Teftiş ve denetlemeler sırasında belediye ölçüler ve ayar memurluklarının bütün iş ve görevleri gözden geçirilerek incelenir ve yaptıkları işlere dair bilgi alınır ve belediye ölçüler ve ayar memurlarıyla beraber ansızın muayene ve kontroller yapılarak belediye ölçüler ve ayar memurluklarında görülen işlerin ölçüler mevzuatı hükümleri içinde yürütülmesi sağlanır. Alınan bu bilgiler ve inceleme ve sonuçları, genel teftiş ve denetlemeler sırasında belediye ölçüler ve ayar memurluklarına ait bütün ölçü örnekleri gözden geçirilir ve bunların doğruluk ve duyarlıklarının devam edip etmediği araştırılarak iyi bir surette kullanma ve saklanmaları sağlanır.

Bölge merkezindeki kullanma örneklerinin yoklanması :

Madde 13 - Her yıl Ocak ayında, daire yetkilileri tarafından, mesleki bilgi ve tecrübesi olan kontrolör veya fen memurları, dairedeki kullanma örneklerinin yoklama örnekleriyle karşılaştırılması için görevlendirilir ve kullanma örneklerinden doğruluk ve duyarlıklarını yitirmiş oldukları anlaşılanların tamir ve ayar olunmaları sağlanır. Bozuk örnekler düzeltilmedikçe muayene işlerinde kullanılamaz.

Yapılan karşılaştırma sonuçları bir raporla aynı ay içinde Bakanlığa bildirilir.

Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarında bulunan kullanma örneklerinin kontrolü:

Madde 14- Bölge merkezi içinde Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarına ait kullanma örneklerinin yoklama örnekleriyle Bakanlık Ölçüler kuruluşlarına ait daire laboratuvarlarında, bölge merkezi dışında bulunan kullanma örneklerinin karşılaştırılması ise genel teftiş ve denetlemeler sırasında yapılır. Bu tarzda bir kontrol yapılmasını mümkün kılmayan sebepler bulunduğu takdirde ilgili belediyelere yazılarak ayar memurluklarındaki örnekler daire

laboratuvarına getirilir ve dairedeki yoklama örnekleri ile karşılaştırılarak bozuk çıkanların onarılması sağlanır.

Aylık istatistikler :

Madde 15- Her ay başındaki bir önceki ay içinde muayene edilen ölçülerin miktarı, muayene kayıt defterlerine göre genel ve özel istatistik cetvellerine doldurularak Bakanlığa gönderilir.

Teknik memurların çalışma ve verimlerinin tespiti :

Madde 16 - Teknik memurların çalışma ve verimlerinin tespiti için ilgili memur tarafından yapılan muayeneler muayene kayıt defterine işlendikten sonra, muayene sonuçları bir örneği ekli çalışma cetvellerine doldurularak aylık istatistik cetvelleriyle birlikte Bakanlığa gönderilir ve bu cetvellerin birer örneği ayrı bir dosyada saklanır.

...BÖLGESEL ÖLÇÜLER VE AYAR KURULUŞU TEKNİK PERSONELİNİN
..... SENESİ AYINA AİT ÇALIŞMA ÇİZELGESİ

Teknik Personelin	Bir Ay İçinde Muayene Edilen Ölçüler	
Bölge Merkezinde	Bölge Merkezi Dışında	

Adı, Soyadı ve Görevi	Damgalanan	Reddedilen	Damgalanan	Reddedilen	Toplam
Nev'i	(Sayı)	(Sayı)	(Sayı)	(Sayı)	Düşünceler

Memur yetiştirilmesi

Madde 17 - Memurların yetiştirilmesi ve bağlı buldukları kurumlarına yararlı nitelikte olmalarını sağlamak, daire yöneticilerinin önemli görevlerindedir. Her memurun belirli bir alanda daha derin bilgi ve tecrübe sahibi olması, zaman harcanmasının önüne geçileceği gibi yapılan işlerin de özelliği bakımından daha verimli olmasını sağlar. Bu sebeple dairelerde yetkililer tarafından memurlar arasında iş bölümü yapılır ve aynı memurlara genellikle aynı işlerin, bunun mümkün olmaması halinde konu bakımından birbirine yakın işlerin verilmesi prensip edinilir.

Ancak zorunlu bir sebeple iş başında bulunmayan bir memurun işinin kalmaması ve dairedeki görevlerin aksamaması için her memurun gerektiğinde diğer memurların işlerini de görebilecek kadar bütün muayene konularında yeterli bilgi ve tecrübe sahibi bulunmaları sağlanır. Memurların teknik bilgilerini arttırmak ve mevzuata bağlılıklarını sağlamak ve bilgi yeterliklerini yükseltmek amacı ile daire yetkililerinin başkanlığı altında haftada veya 15 günde bir toplantılar yapılır. Ölçüler ve ayar işlerine değinen her bir konu tartışılarak konuşulur ve bu suretle bilgilerinin olgunlaştırılması sağlanır. Bu gibi toplantılarda memurlara kanun, tüzük ve yönetmeliklerden ölçüler ve ayar işlerinde fence yapılan yenilikler hakkında bilgi verilir ve bu toplantılarda laboratuvar deneyleri de yapılır.

Yeni göreve başlayan teknik memurların yetiştirilmesi

Madde 18 - Ölçüler ve ayar kuruluşlarına yeni giren kontrolör ve teknik memurların en az üç ay kanun, tüzük, yönetmelik ve muayeneleri gereken ölçüler ve mevzuatına göre bunlar için uygulanacak muayene usulleri çevresinde nazari ve tatbiki çalıştırılmaları gereklidir. Bu zamanın bitişinde daire yetkilileri tarafından bu gibi memurlar ölçülerin muayenelerinde bilgi sahibi oldukları kanısına varıldıktan sonra muayene işleri ile görevlendirilir.

Bu memurlardan muayene işlerinde zamanla istenilen bilgi ve deneme gücüne varamadıkları anlaşılabilir Bakanlığa bildirilir Göreve yeni alınan herhangi bir memur, yukarıda yazılan denemelerden geçirilmeden muayene işleri ile görevlendirilemezler.

Bölge merkezi içinde ve dışında Belediye Ölçüler ve Ayar Memurlarının yetiştirilmesi

Madde 19- a) Bölge merkezindeki Belediye Ölçüler ve Ayar Memurlarının her bakımdan yetiştirilmesi ve bunların gerektiğinde daire laboratuvarlarında çalıştırılarak bilgi ve görgülerinin artırılması sağlanır.

b) Bölge merkezi dışındaki Belediye Ölçüler ve ayar memurlarının yetiştirilmesi için yıllık genel teftişler ve denetlemeler sırasında gereken mesleki çalışmalar yapılır.

Ayrıca Bakanlıkça uygulanacak ve bölge merkezinde açılacak mesleki eğitim kurslarına katılarak bilgilerinin artırılması ve geliştirilmesi de sağlanır.

Bu kursların ders programları, uygulama şekil ve yeri Bakanlıkça tayin ve tespit olunur.

Mevzuatın uygulanmasında işbirliği ve standart görev yapılmasının sağlanması

Madde 20 - Ölçüler mevzuatı, Bölge Ölçüler ve Ayar kuruluşlarının her yerinde aynı anlayış ve düzen içinde uygulanır.

Bu mevzuatın, Grup Merkezi Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarında da aynı suretle uygulanmasını temin için her birinin muameleleri Bölge ölçüler ve Ayar Kuruluşları tarafından sürekli olarak denetlenir ve bu hususta Belediye ölçüler ve Ayar Memurluklarına muntazam bir program içinde icabeden aydınlatıcı ve etraflı direktifler verilmek suretiyle çalışmalarının muayyen gayeye doğru yöneltmesi sağlanır.

Belediye zabıta memurlarının ölçüler ve ayar işlerindeki bilgilerinin artırılması ve görevlerde yardımcılıklarının sağlanması

Madde 21 - Ölçüler Kanunu ve Tüzüğü hükümleri gereğince yapılacak ansızın muayenelerde görevlendirilecek belediye zabıta memurlarının yetişmelerini sağlamak amacıyla belediyelerinden izin alınarak muayenelerde ölçülerin hangi bakımdan incelemeye tabi tutulacağı, muayenelerin nasıl yapılacağı, ölçülerin nasıl damgalanacağı gösterilir ve yasak ölçüler hakkında geniş bilgi verilerek bunlar için ne gibi işlem yapılacağı öğretilir.

Bölge merkezi dışındaki belediye zabıta memurlarının da genel teftiş ve denetlemeler sırasında yukarıda belirtilen düzenler içinde yetiştirilmeleri ilgi ve görgü sahibi olmaları sağlanır.

Büro İşleri

Madde 22 - Büro işleri, görevlendirilen memurlar tarafından günü gününe ve aksatılmaksızın yapılır, incelemeyi gerektirmeyen işler aynı gün, incelemeyi gerektiren işler ise en geç 15 gün içinde sonuçlandırılır.

Daireden çıkan yazılar temiz , silintisiz, çizintisiz olarak düzgün ve özenilerek yazılır.

Kayıt İşleri

Madde 23 - Gelen, giden, demirbaş ve muhasebe defterleriyle ölçülerin muayene kayıt ve evrak dağıtım defterleri temiz ve düzgün bir şekilde tutulur ve günü gününe işlenir.

Memurlara havale edilen yazılar :

Madde 24 - Büro şefi tarafından her hafta başında memurların elinde kalan evrakın havale edildiği tarihi, özü ve işleminin belirtilmesi sebeplerini gösteren bir liste hazırlanarak daire yetkilisine verilir. Bu suretle memurların elindeki evrakın takibi sağlanır.

Dosya İşleri

Madde 25 - Dosyalar tertipli ve düzgün olarak Bakanlıkça bildirilen dosya dizisine göre tutulur ve her dosyanın özet listesi bulunur. Dosyalarına girecek işi bitmiş yazılar, özet listelerine ve aynı zamanda giriş ve çıkış kayıtlarına eksiksiz olarak işlenir. İşlemleri bitmemiş yazıların dosyalarına konulmamasına önemle dikkat edilir. Bunun için de işlemleri izlenecek yazılara ait olarak her memura mahsus bekleme dosyası meydana getirilir.

Bekleme dosyaları her 15 günde bir defa gözden geçirilerek geciken cevapların Tekitleri yapılır.

Hiç bir yazı, daire yetkilisi tarafından görülmeden dosyasına konulamaz.

Dosyaların dizinlenmesi

Madde 26 - Dosyaların dizinlenmesi ve tutulmasında ön görülen ana amaçlardan biri de aranılan herhangi bir evrakın veya yazının derhal bulunabilmesini sağlayacak nitelikte olmasıdır. Bunun için yürütülen işlemler yazışmaların kapsayacağı her bir konuya ait olmak üzere ayrı birer dosya meydana getirilir. Dosyalara konulacak evrakın aidiyetine dikkat edilir.

Topladığı yazı adedi ve konu itibarıyla çeşitli dosyalarla ilgili evrak kök olarak hangi dosya ile bağlantılı bulunuyorsa oraya konulur ve diğer dosyalara da bunları gösterir birer fiş takılır.

Dosyalardan çıkarılan her evrakın yerine, bunu alan memur tarafından imzalanmış bir fiş konulur. Bu fişler evrakın yerine konulmasından sonra ilgili memura geri verilir.

Yıllık rapor :

Madde 27 - Ölçüler Tüzüğü'nün 32'nci maddesinin 7'nci fıkrasına göre Grup Merkezi Belediye Ölçüler ve Ayar Memurluklarından gelen raporlar da göz önünde bulundurularak bir sene içinde başarılan işleri göstermek üzere hazırlanacak raporların Mart ayının sonuna kadar Bakanlığa gönderilmesi sağlanır.

Çalışma saatleri :

Madde 28 - Memurlar, çalışma saatleri içinde işleri başında bulunur. Zamanında işine gelmeyen veya gecikmeyi alışkanlık haline getiren memurlar hakkında bir rapor düzenlenerek durum Bakanlığa bildirilir.

Memurların yeterlilik derecelerinin Bakanlığa bildirilmesi :

Madde 29 - Daire yetkilileri tarafından her sene sonunda memurların çalışmalarındaki ilerleme ve olgunlaşma dereceleri, işe olan bağlılık ve ilgileri ile nitelik ve yeterliklerini gösteren bir rapor düzenlenerek Bakanlığa gönderilir.

Madde 30 - Bu Yönetmeliğin kısa adı (Ç.Y.) 'dir.

Madde 31 - Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 32 - Ölçüler ve Ayar işlerinin Sureti Tedvirine dair Mesai Talimatnamesi (M.T.) yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 33 - Bu Yönetmelik hükümleri Sanayi Ticaret Bakanlığınca yürütülür.